

informació del cinema

Hollywood ha reedificat el seu prestigi de Babel

Una important revista europea comentava dies enrera si a conseqüència de les parlants Hollywood deixaria d'ésser la moderna torre de Babel que era anys enrera, quan de tots els palaos i de tot el món n'eixien artistes vers el que se'n deia Meca cinematogràfica.

Els comentaris que tal cosa digueren estaven completament equivocats. Hollywood no tan sols no deixaria d'ésser la moderna Babel, sinó que ho serà més que mai. Temps enrera, un jove aficionat a la bellesa femenina deia:

"Es impossible que quedin dones fermoses lluny d'Espanya. Amèrica les acapara totes. Europa es queda erma i deserta; totes les gràcies de la feminitat prenen passatge cap a Hollywood, i els pobres europeus no trobarem l'ideal que tant fa treballar la nostra imaginació d'adolescents."

Indubtablement que això és una cosa lamentable, si és certa; però creiem que l'ideal de l'adolescent no deu ésser pas tan absurd que es concreti a un tipus determinat de bellesa. Actualment, que fins els ideals s'han modernitzats, els joves tenen tres o quatre ideals de recanvi, per al cas que el primer fracassi. Es la prosa de la realitat, que emmetzina tots els esperits moderns. Actualment els productors cinematogràfics de Cinelandia estan acaparant estrelles de tots els països i idiomes. Ara més que mai, gràcies a les parlants, Cinelandia conté totes les llengües i exemplars de totes les races. Cada estudi és una Babel, on directors gairebé omnipotents fan manobrar els representants de tots els països.

Artistes que havien marxat d'Amèrica quan va introduir-se la nova modalitat parlant, han tornat a Hollywood reclamades pels mateixos productors que les repudiaren. Avui ja no es tenen en compte totes aquelles qualitats de personalitat i bellesa; avui tan sols es reclama veu fotogràfica i res més. Actores vells i joves han fet de l'alegre població cinematogràfica una nova colònia artística on les ombres impenen, però plebriques de sons.

Gilbert, que semblava desertar, obligat per la Metro de les parlants, té bella veu; en canvi, molts dels que vingueren del teatre han hagut de tornar a Broadway. Artistes als quals uns contractes esplèndids els havien fet sentir l'atracció dels doblars i la glòria, ara s'han vist desesperadament decebuts. En canvi, el misteri del tronc ha somrigut a molts d'altres que no ho esperaven. Cinelandia és terra del cinema i de les sorpreses. No hem

trobat país on les coses tinguessin més valor i enssem on es fos més indiferent per totes les coses.

L'amor, el luxe, la bellesa i els diners són els que encobreixen el vici i les decepcions. La vella Babel que amb l'esdeveniment del cinema parlant semblava enderrocar-se, ha estat reconstruïda de bell nou i els seus constructors novament lloats d'hàbils i de mestres.

De tots els països s'han exportat les més exquisides bel·leses i les veus més meravelloses, mestres de cant i de dicció han trobat un daurat esdevenidor a Hollywood, i hom pot trobar a la pàtria adoptiva de la cinematografia el seu compatriota, el llenguatge estimat, l'accent dolçíssim i llunyà.

Babilònia de plaer i luxe, Babel de llenguatges i costums, la pàtria de tots els que aspiren a la glòria efímera i ensem perdurable que l'art cinematogràfic ofereix a la humanitat, és Hollywood. Terra de lluitadors i de desenganyats, país on les daurades il·lusions troben les cristallitzacions més belles de la realitat, on ensems la tragèdia espera els triomfadors a cada pas, i l'èxit, la simplicitat i la bellesa tenen tanta part de glòria com l'art mateix.

Arreu del món trobareu homes de totes les races, però el que sí es pot dir que a Cinelandia s'hi trobaran els lluitadors de tots els països i tots els aventurers que posin en mans de l'atzar el seu insedable afany de diners i de luxe.

Terra de passions, Cinelandia no podia perdre el seu poder de Babel amb l'adveniment del cinema parlant. Allí actualment és on més que mai poden anar en busca d'èxit els esperits aventurers de totes les terres. L'èxit i el personallíssim tenen sempre un sim-

pàtic acolliment en terres d'Amèrica, i actualment pot dir-se que tots els mortals que tenen posats els cinc sentits als Estats Units pensen primer en Nova York i després tot seguit en Hollywood. L'anhel dels que aspiren a una glòria ràpida és allí.

ARICIA BRUN

parlem-ne

Evelyn Laye, l'estrella d'Artistes Associats, que ha fet per a aquesta casa "Escapade" i obtingué tant d'èxit amb "Lilly" al costat de John Boles, quan ha de cantar a la tarda no menja res a l'àpat de migdia. Un dels actors que treballa amb ella va preguntar a un amic de la artista: "No pateix quan veu menjar, si té gana i ha de quedar-se sense?" "Oh! No—explicà l'amic—quan Miss Laye no menja, no menja ningú dels que treballa amb ella".

Aquesta exigència ens fa pensar que indubtablement Sam Goldwyn i John Boles deuen fer extraordinàries en els altres àpats mentre treballen amb Miss Evelyn Laye.

Mary Astor, la gentil estrella de Radio Pictures que recentment ha interpretat "The Queen's Husband", diu, parlant del seu desgraciat marit: "Mai no m'aconsoledaré de la seva mort. Kenneth Blawie va donar-me la felicitat completa, i en perdre'l ho he perdut tot."

Un cinematògrafista americà força original deia dies enrera en un àpat íntim: "Som uns quants amics que ens preocupem de controlar totes les artistes de cinquena categoria de Hollywood. Les pobres petites ens agraïen infinitament les nostres atencions. De tant en tant fem excursions d'exploració i en descobrim de noves. Fa pocs dies vaig trobar la noia que interpreta "les comes de Greta Garbo" i és molt interessant."

... Telma Todd és una raó serio-

Un hombre de suerte

és

ROBERT REY

l'afortunat descobridor de EL TESORO DE LOS MENDAS que gràcies a aquesta pel·lícula ha estat descobert com a artista de primera línia del cinema parlat en espanyol

Amb ROBERT REY destaquen

ROSARIO PINO
MARIA LUZ CALLEJO
AMELIA MUÑOZ
ELENA D'ALGY

Divertida comèdia dialogada per PERE MUÑOZ SECA

Aviat, ESTRENA al TIVOLI

Es un film Paramount

aa i convincent del per què existien les comèdies de dos rolls. Mack Sennett és home de gust i es complau a pensar que ell ha estat el creador de tan belles artistes. Telma agraïa a Mack de posar-la en condicions d'esdevenir "estrella" amb "The Blot Heiress".

La primera cosa que Harold va fer després d'adoptar la nova filleta va ésser convocar tots els criats per dir-los: "Ara Beggy i Glòria són totes dues filles meves, i jo us exigeixo el mateix tracte per a l'una que per a l'altra. Prohibeix que es faci cap diferència entre elles, tant a favor de Glòria com de Beggy. Recordeu que des d'ara són germanes".

Una frase intel·ligent: "Qui és aquell gentian?" preguntaren un dia a Marjorie Rambeau, ara estrella de cinema, quan H. H. Van Loan, l'escriptor i periodista passava. "Oh! Aquell?—murmura Marjorie—és el meu home de finances".

Tots sabem que els periodistes neoyorkins són molt considerats pels editors i les estrelles, i que són ells els que majorment ajuden a fer la fama i la fortuna d'aquestes. Per això Marjorie sap que tots tenen gran part del seu esdevenidor en les seves mans... Ben diferent d'ací, veritat?

Els de Hollywood diuen que tot just William Powell va veure a Juliette Compton treballant en la producció "Morocco" va demanar que l'elegeren per "estrella" d'ell en "New Mores". Ara Juliette diu que espera que Santa Claus li deixi a la vora del foc un nou contracte d'importància.

John Barrymore té diversos trucs per delugir l'admiració de les multituds. El seu tel·lèfon és a nom de Mr. Spivet—redactor del "Times". Els que demanen per Mr. Spivet tan sols són els íntims de John. Quan visita és misteriosa Upokine "de Umpaw-Alaska", i nega sempre la seva personalitat veritable.

Dolores del Rio continua molt malalta. Indubtablement la tragèdia del seu primer matrimoni la va deixar mal ferida. L'alt lloc ocupat per la seva gloriosa personalitat ha estat pagat massa car...

Pel que es pot deduir, Cedric Gibbons, el marit de Dolores del Rio, tampoc té massa salut: Aileen Pringle, íntima amiga d'ell i de Dolores, conta que Cedric va ésser greument ferit durant la gran guerra al cap, que els gasos asfixiants el malmetieren i que avui fa la competència a Eric Von Stroheim, que és un amargat.

que Connie Bennett, amb la seva "pose" felina i la seva veu més mansosa diu parlant dels periodistes: "Els reporters estan enutjats amb mi i aquest és el motiu pel qual tots em critiquen sempre. Si Greta

Garbo no els vol rebre, jo tampoc. No veig per què jo no puc tenir els mateixos drets i gustos que ella". Connie oblidà que Greta sempre ha estat igual i que ella, quan no tenia els doblars de Phil Plant, era més comunicativa...

La Universal té per costum enviar invitacions a les "estrelles" de l'Estudi, citant-les per a llocs quan es tracta d'un assumpte de transcendència comercial. La invitació diu: —més o menys— "Karl Laemmle us convida al banquet homenatge que es celebrarà a X. La invitació costarà 150 \$ i prega als concurrents de signar els xecs i trametre'ls demà per tal d'evitar equivocacions i preparar els llocs de la taula".

Fa poc que Karl Laemmle fill va organitzar un lloc d'aquests al French Fliers, i va enviar tres missatges a Lupe Vélez requerint la seva presència a l'àpat. Cada "invitació" era rebuda amb una negativa per part de Lupe. Per fi Mr. Laemmle va enviar-hi un missatge amb ordre cominatori d'assistència: "Estic cansada—va dir Lupe—i a més d'això no conec French Fliers i no vull anar-hi..."

"Jo no demano que em convidin..."

"Però Miss Vélez..."

"Mireu. Jo no he signat cap contracte per als llocs. Jo treballo amb Mr. Laemmle i menjo amb qui vull. L'enviari no va poder replicar."

Que Bela Lugosi havia dirigit i intervingut artísticament durant tres anys l'obra teatral "Dracula". Naturalment, tenia molt d'interès a intervenir molt directament en la direcció de la pel·lícula. Però Tod Browning té les seves idies respecte als artistes i als directors, i quan va veure que Bela es posava on no el demanaven va dir-li: "Mr. Lugosi, heu de fer-vos càrrec que nosaltres tenim un departament tècnic de construccions, i un departament d'escenaristes, i un de vestits amb la seva encarregada, que és molt intel·ligent; jo, malgrat tots aquests valors, dirigeixo les pel·lícules, i els artistes m'obeeixen."

Si nosaltres necessitem la vostra opinió us la demanarem i en restarem agraïts, si ens la voleu donar. Mentrestant tots esperem que la vostra actitud, Mr. Lugosi, sigui discreta quan es tracti de la feina d'un altre."

Es tot un sentit de direcció...

Parlant del mateix ens diuen que Bela Lugosi està passant-ne de totes, gràcies a l'humorisme de Tod Browning, el director. Quan ell parla entusiasmat de l'èxit sensacional que serà "Dracula", diu: "Es tan gran l'ascendent d'aquest drama, fins i tot danant dels actors, que l'altre dia treballàvem en Pescena cabdal que es desenvolupa en un dormitori medievà. Quan més entusiasmat estavem ve l'hora de dinar. Tothom s'escampa. En tornar al "set" trobem que el llit no hi era. El llit era a la cambra del costat. Quan tornarem al "set" el llit tornava a ésser a lloc. Indub-

tablement estavem suggestionats quan no vàrem veure'l". Els que coneixen a Tod Browning i el seu humorisme somriuen, i Bela Lugosi es posa nerviós.

Sabem que ilka "Vogue" Chase ha tornat fa poc a Hollywood, després de treballar en "Best People" en els estudis Astoria que Paramount té a Long Island. Parlant del seu treball va dir: "El que podria ésser alhora la meua sort i la meua desgràcia seria que la pel·lícula es malmetés. Jo he treballat, lluitat i resistit durant tres mesos, i he fet prou diners per impedir que el meu cos vulgui separar-se de l'ànima. Ara estem ben avinguts; si treballa més i guanyo més diners potser renyiré."

Marie Dressler, la artista còmica de Metro Goldwyn, té una rival, i com en els temps feliços de la seva primera joventut, la rival és una vella amiga, May Robson. Es d'esperar que la competició entre les antigues companyes de joc no farà més que augmentar la seva gran amistat...

Els americans reconeixen que aquesta temporada ha estat un èxit l'edició de comèdies cinematogràfiques. Els èxits de Broadway són: "Check and Double Check", "Monte Carlo", "The Playboy of Paris", "Whaapce", "Up the River", "The Rap", "Half Shot at Sunrise", "Rain or Shine", "Animal Crackers", "Feet First", "What a Widow" i altres. Diuen també que no estaven acostumats a tan bell seguit d'obres divertides.

Es possible que als lectors els interessi saber que la gran sorpresa de la temporada dramàtica de Broadway ha estat donada per Paul Muni amb "Seven Faces". Això demostra, diuen els panegiristes de Hollywood, que la vida a Cinelandia no representa per cap actor la corrupció d'ideals, ja que no li impedeix de tornar als triomfs teatrals.

TEATRES

Teatre Català Romea
Companyia VILA-DAVI

Avui, nit, i totes les nits:

El gest de XANG-HAI

Dijous, diada de Cap d'Any, a la tarda:

Els pastorets a Betlem

amb recollida de la carita que els nens i nenes envien als Reis d'Orient.

TEATRE NOU
Companyia SAUS DE CABALLE

Nit, a les 10:

EL POBRE VALBUENA

i la magnífica sarsuela, òxli de l'any:

En tierra extraña

Demà, tarda, gran vermut popular. Buitiques a 2 ptes. General, 0'60. - Nit, i totes les nits, obra triomfal:

En tierra extraña

Teatre Català Novetats

Avui, a les 10. - A riure!

La creació d'Adam

i LA BALDIRONA

Demà, tarda, el mateix programa. - Nit:

"PENYA CATALANA"

La corona d'espinas

Cada nit, l'èxit:

LA CREACIO D'ADAM

CINEMES

COLISEUM

Aquesta nit, a les 10:

Revista sonora Paramount: DULCE CABARET, variatissims esbordes Paramount; MOSCAB SABIAS, diàlogos sonors Paramount; TODA UNA VIDA, producció Paramount parlada en espanyol, per CARME LARRABEITI i FELIX DE POMES.

ROSSELLO CINEMA

Entre Passeig de Gràcia i Rambla de Catalunya. Tel·lèfon 70110. Programa menor

EL SOL DEL OESTE, meravellós de la Natura, en telerol; EL CAMINO DEL ALTAR (La solterona), per Belle Bennett i Joe E. Brown.

PARIS GIRLS

per Suzy Vernon, Daniele Parola i Miss Esther.

Tots els dies no festius, entrada única, tarda, a 2/4 de 5, i pta. Nit, a les 9'45, 1'25 ptes.

CINEMA PARIS

Avui, nit, a les 10:

Grandios programa

EL CHICO DEL SAXOFON, per Jack

Pickford i Olive Borden (Selecció Gaud-

mont); ADIOS, MASCOTAI, per Lillian

Harvey (Producció U.F.A.)

Els millors programes de cinema per a avui

FEMINA

La última aventura de Mrs. Cheney

per NORMA SHEARER

LOCURA DE AMOR

per CHARLES CHASE

Producció METRO-GOLDWYN-MAYER

TIVOLI

Darreres projeccions

SIN NOVEDAD

EN EL FRENTE

la grandiosa superproducció

UNIVERSAL

que constitueix el magnè esde-

veniment cinematogràfic de la

present temporada

CAPITOL

CANTARE PARA TI

la més interessant creació

d'AL. JOHNSON,

el millor cantant de jazz

amb DAVEY LEE i MAHON NIXON

Música moderna i deliciosa

Producció Warner Bros

Selecció "CINAE" sonora

KURSAAL

ESTRENA

COQUETA

per MARY PICKFORD

Una deliciosa comèdia sonora

i de

EL PUNTO FLACO

Pel·lícula d'ambient esportiu

Produccions dels Artistes Associats

Vegeu

CARME LARRABEITI

en

TODA UNA VIDA

secundada pels artistes espanyols

TONY D'ALGY

FELIX DE POMES

C. DIAZ DE MENDOZA

ISABEL BARRON

LUISITO PENA

Gran èxit

al COLISEUM

ES UN FILM PARAMOUNT

TODA UNA VIDA

RESTAURANT I VENDA DE PEIX, OSTRES I MARISCOS

BON TEMPS

7, QUINTANA, 7. --- TELEFON 16102

(entre els carrers de Ferran i Boqueria)

ORQUESTINA GATTZ-HARA

J. Reynés - Tapineria, 30, 1.er

ABRICS

confeccionats; vogue els nostres models, dibuixos i colors de moda
Confecció i qualitat igual que els de mida

'Sastreria Modelo'

Rambla de Canaletes, núm. 11

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

Joies - Relloges
Objectes per a presents

J. ROCA

Rbla. del Centre, 33
Passatge Bacardí, 2

30 desembre 1896

30 desembre 1930

Demà farà trenta-quatre anys que fou afusellat a Manila el doctor José Rizal

Totes les llibertats han necessitat un màrtir per a obtenir la seva realització. L'heroi simbòlic de les illes de l'arxipèlag filipí, en la seva lluita per la independència, fou l'eminent naturalista i oftalmòleg reputat, doctor en filosofia i medicina, José Rizal Mercado.

De què s'acusà Rizal? De separatista, i malgrat que no existí contra ell, en el curs del procés que li fou incoat, cap prova definitiva—ni podia existir, perquè Rizal anatemi-

Després de l'afusellament—al qual marxà amb estoicisme i serenitat exemplars—i quan tot just el cos del noble patriota filipí acabava de caure a terra, se sentí un "Viva España" un altre a la justícia i, finalment, les tropes desfilaren, al so de la marxa de Cádiz, per davant del cadàver.

Aquella mateixa nit—l'afusellament tingué lloc a les set del matí, al camp de Bagumbayan—un periodista de la illa s'expressava en els

terme fou per a la causa d'Espanya a Filipines contraproduent. Afusellat Rizal era del tot impossible que es restablís els corrents de simpatia entre els filipins i els espanyols. Vet ací perquè pot dir-se que l'afusellament de Rizal ha estat l'error més transcendental que els espanyols van cometre en aquelles illes.

La mort del savi naturalista—el colèpter "Apogonia Rizali" i la grana "Rhacophorus Rizali" foren anomenats així a honor del seu descobridor—fou, doncs, el ferment de la independència filipina i accelerà enormement la seva realització.

La sang de Rizal féu aixecar en armes tot el poble filipí, sotragué poderosament la consciència liberal de tot el món i, provocant l'estudi de la literatura rizaliana—principalment de "Noli me tangere" i "El Filibuster"—féu decantar la simpatia de Nord-Amèrica envers els filipins i li donà, àdhuc, el motiu pre-textual per a posar-se al costat dels rebels.

L'actuació del Govern espanyol fou, a més d'injusta, lamentablement errada, ja que, pel fet de negar als filipins els drets polítics fonamentals i de sotmetre'ls, sota la fèrula d'una rigorosíssima censura confidada als frares Agustins, a un esclavatge espiritual intolerable—basat, dir, per a provar-ho, que el "Quijot" circulava per les illes amb esmenes, i que les "Doloras", de Campoamor, estaven prohibides—semblà, el mateix, el germen de la discòrdia i de la separació definitiva.

Rizal demanava per a Filipines la representació a Cortes; la secularització de la clerecia i l'admissió dels insulars en el sacerdoti catòlic; el foment de la instrucció primària i la creació d'Escoles d'Arts i Oficis a les capitals de província de més de 10.000 habitants; l'admissió dels nadius del país en els càrrecs de l'administració de l'Estat; la llibertat de religió i d'impremta. És a dir: Rizal demanava tot allò que constitueix un mínim indiscutible en l'usufructe dels drets polítics d'un poble regit per governants civilitzats. Malauradament per a Espanya, Cánovas del Castillo havia ja definit la fórmula de les actuacions colonials de l'Estat amb el seu famós anatema de destrucció: "Hasta el último soldado y hasta la última peseta."

El resultat no es féu esperar molt, i fou per a l'Estat espanyol tan catàstròfic com calia esperar, puix que, com deia amb raó sobrer Gonzal de Reparaz l'any 1891, des de les pàgines de "El Resumen": "Cuando a una crisis política se sobrepona una crisis económica, la solución es siempre ésta: ruptura entre la colonia y la metrópoli."

Nación que pretenda explotar a sus provincias de ultramar está irremisiblemente condenada a perderlas, y si esta nación tiene las condiciones de tenacidad, de orgullo y de falta de flexibilidad política de España, a perderlas tras cruenta y costosa guerra."

I, amb reiterada freqüència, el triomf de la revolució ha conferit les més altes dignitats als qui sacrificaren la vida per l'ideal.

Avui dia, en el culte de l'església filipina independent trobareu un altar a la memòria de Sant Josep Rizal, el seu sentenciament per un Consell de guerra.

JOSEP A. TRABAL

(1) Rizal. Noticias Biográficas por W. E. Retana. Biblioteca Popular de "L'Avenç".

Demà reapareixeran "La Publicitat" i "El Diluvio"

Any nou, vida nova

Recordem que, quan érem criatures, teníem una idea fantàstica de "l'any que ve". Ens semblava que aleshores esdevindrien realitat tots els nostres somnis. Seríem grans; faríem com els senyors que portaven (modos del temps) bigotis "Kaiser", coll planxat lluent i altíssim i un bastó i cadena de rellotge amb "pendentifí" recargolat. I cada any venia "l'any que ve", i "l'any que ve sempre he vist que és "l'any que ve" i mai "l'any que som".

En canvi, cada vegada són més abundosos els "anys passats", i m'adono, amb horror, que tot ha esdevingut a "l'any passat", i en comptes de tenir, com quan era criatura, l'obsessió de "l'any que ve", començo a tenir-la de "l'any passat".

Perquè, si bé és mira, tots els "anys passats" meus són aquells "anys que ve" que somiava al temps de la meua infància. M'en adono ara que ja tornen a no ésser meus; encara en són menys que quan no havien de venir; perquè ara sí que mai més ja no seran i, aleshores, encara esperaven l'ésser.

Quin sentit té, doncs, aquella dita d'"any nou, vida nova"? Els anys no fan la vida; és la vida que fa els anys. La vida és una continuïtat; no comença anys nous; els anys o bé són "l'any que ve" o "l'any passat"; mentre tant transcorre "l'any actual".

I la nostra vida cal que es renovelli no l'any que ve, sinó l'any actual. Aquesta frase tradicional no té cap sentit; és sinònima d'aquella humorada d'alguns botiguers: "avui no fem; defia el". Aquell demà que fugia sempre davant dels passos del temps com una obra del seu cos.

No obstant, si volem trobar el sentit de la vida, hem de preocupar-nos, abans de tot, de trobar un sentit en totes aquelles coses que, a bell albir, sembla que no en tinguin.

"Any nou, vida nova!"

Efectivament: si no tenim l'íntima sensació que és possible que la vida es renovelli, l'existència ens apareixerà com un abisme tenebrós i acorador. Perquè la vida tingui un sentit, cal que nosaltres comencem per donar una significació simbòlica a totes les coses que ens volten i a tots els fets que ens trobem durant el curs del nostre temps damunt la terra.

I no hi ha cap cosa que tingui un aire tan solemniàl com el fet que un any es despulli d'aquella xifra que fins aquell punt el revestia per posar-se una altra de nova: antigament, aquest fet era celebrat amb cerimònies plenes d'un gran terror místic.

I aquest canvi d'any, que, al fons, per a nosaltres representa un rellentiment, ens sembla com un rejueniment; l'any es renoua; nosaltres també. Només renovellant-nos podem fugir de la caducitat.

Només fent com els anys, que cada vegada porten fruits nous i renovellen llur ritme, podem escapar a la mort de l'ànima que és el rellentiment.

Només repetint-nos mentalment amb mística insistència aquesta frase d'"any nou, vida nova", adquirim un sentit la vida dels homes.

ROSSEND LLATES

NOTA

N. de R. — En relació amb l'edició castellana, suava publicada, del llibre de Blanco, ha arribat fins a nosaltres algun comentari sobre el fet que l'autor no detalla, en la seva obra, la rebuda que, el dia de l'arribada de l'"Evalu", li tribuà el poble de Barcelona.

Creiem poder dir, en nom d'Enric Blanco, que si en el seu llibre no s'ha entretingut en l'explicació de l'arribada a Barcelona, que sempre agrairà com mereix, no és per altres motius que per no restar interessat el tema del llibre —la travessia— i, alhora, per no haver d'insistir en notícies publicades per tots els diaris. L'interès navegant creu —amb raó— que allò que ha d'interessar els públics no són pas les arribades més o menys triomfals, sinó el curs i les incidències de la seva aventura marítima.

L'intermedi de les dretes

Lluís de Zulueta en un recent article a "El Sol", de Madrid, es queixa de l'abús que fa la premsa de dretes de la seva situació privilegiada actual. Efectivament, sempre en aquests moments, i en són un exemple els set anys de dictadura de Primo de Rivera, als periodistes reaccionaris se'ls enverina l'esperit polèmic quan veuen ben lligat i tapat de boca al seu contrincant.

Aleshores els seus clams fan un brutit enorme. Afavorits per les circumstàncies, llicenciant amb tota suavitat els seus articles per entre les ordinaris i censures més es-tretes, vexen el contrari en impropis, especulen amb tota la traça els fets més anecdòtics, en creen de nous i els inflen amb tota la mala intenció per a esportuir el lector i el públic amb la profecia de catàstrofes elaborades amb complaença en els recambrons més foscos de la redacció. En veritat, que caldria admirar-los com espemien el suc de la seva imaginació i del seu pensament els qui, pel contrari, en la vida social de la intel·ligència n'han fet una fèrula corrupta.

La intervenció efectiva del poble és causa del seu esverament. No deuen tenir la consciència molt neta de pecats quan tant els esportueix la presència de l'home de la brusa i sense c. b. a; se l'imaginen sempre amb el ganivet entre dents. Un obrer que doni senyals de vida és el comunisme, el sindicalisme, l'anarquisme interpretat d'una manera ar-

bitraria i pejorativa que truca a la porta i ensorra la civilització, segons el seu dir, i cal creure que segons el seu pejar. Això els denuncia. Tenen, tanmateix, molts de lites comesos en contra l'obrer per a ténier la seva irrupció.

Ens figurem l'esbojarrament de moltes llars benestants en tots aquests dies passats i pels futurs. No és que sigui molt clar, però amb una mentalitat de cuc que fangueja sempre, es comprèn que l'home que menja bé i beu bé i dorm ben tot i té tots els gaudis i comoditats s'atemoritzí al sol pensament de perdre aquests bens. I aquest és el punt fort de les dretes, recordar a l'home acomodat els perills que comporta per a la seva digestió i bon son tot traspals, per enlaira i noble que sigui en els propòsits. Cap problema de justícia, cap problema de ciutadania, ni d'amor al pròxim valen un bon plat de pollastre o un llit ben calentonet.

I tota la tasca de les dretes és aquesta: a viure en les que s'arroseguen per terra idies fangoses i pútrides. Res d'idealismes torbadors, res de grans humanes, ni nobles orgulls, ni heroïcitats i gestes. Tot això són falòrnies i ganes d'abatre la civilització, la seva civilització, la que s'estructura en benefici propi i exclusiu sense pensar que tots aquests gaudis han estat conquis-tats per homes que no temien el treball ni la irreverència amb els poders i les idies estereotipades. La revelació més sincera de tots

aquests moments és la de l'articulista de "El Imparcial", que ha descobert que, malgrat la vinguda de Crist, sempre hi haurà homes que en la nit de Nadal menjaran a des-dir i d'altres que s'ajacaran sense sopar.

Cal confessar que és tot un progrés, sobretot per a Jesús i els cristians que es creuen els seus deixebles; d'ésser certa tan bella perspectiva cal deduir que tota la seva obra d'amor i pròxim se'n va en orris. I cal confessar, també, que és un bon tema electoral per al comte de Romanones, inspirador de "El Imparcial" i per a totes les coses, al seu dir, molt altes i molt justes, que estimen i defensen amb tant de braó en aquests moments l'esmentat comte i els seus amics, i els seus aliats i aquest bon duc d'Almenara Alta, probable contrincant de Francesc Macià al districte de les Borges Blanques.

Si tota la tasca de les dretes cridaneres en l'actualitat és la de convèncer els ben tips que hi ha d'haver homes que en la nit de Nadal dejen el tot, i cal suposar que en el dia de Nadal i següents seguiran un règim semblant, i que han de portar tota la devoció i fervor a una empresa tan noble que troba el seu al·lu i callu en les coses que defensen el comte de Romanones. fan bé, al capdavant, d'atemoritzar-los amb la irrupció d'aquell home que no perquè no mengi no ha perdut per això la gana.

J. AIGUADER I MIRO

De Boston a Barcelona

Una hora amb l'heroi de l'Atlàntic

Aquesta setmana sortirà l'edició catalana del llibre on el professor Blanco Alberich explica tota l'odissea de l'"Evalu". Quin bell reportatge ple de vida, de color, d'anecdotes i d'emoció! Aquest llibre del gran navegant català contindrà el diari de bord amb tot el valor de la sal marina i els calfreds d'humanitat de tres éssers gronxats en alta mar pel ritme solemne i misteriós de l'oceà. De Boston a Barcelona en un modest velar, a mercé de les ones, dels corrents marítics i esclaus del vent. De la nostra Amèrica dels Ford i dels reis del petroli a la vella Europa il·lustre, egoista i rondinaire. De la pàtria de tots que obre els braços al mar, a l'audàcia i al talent, a la pàtria autèntica i cruelment sotmesa a tantes injustes creadores d'un cios infranquejable als valents i als audaços.

Hem celebrat una llarga i interessant conversa amb el professor Blanco Alberich a propòsit del seu llibre que es posarà a la venda just en el moment de poder esdevenir un present ideal de cap d'any i Reis.

El llibre —ens diu el professor— conté un pròleg de Josep Sunyol i quatre paraules meves d'introducció explicant la meua vida, plena d'aventures, durant els 22 anys que he estat fora de Catalunya. El restant del llibre —afegeix— explica la travessia de l'Atlàntic pels tres tripulants de l'"Evalu", que com sabem són la meua dona, la nena i jo, amb totes les nostres impressions, els nostres pensaments, les nostres inquietuds i les nostres alegries durant el llarg viatge.

Professor, ens dalem per llegir-lo. Ha d'ésser tan interessant!

No està bé que jo ho digui; per raons ben explicables, però han estat molts els que m'han assegurat que és molt interessant. I és que a nosaltres a bord de l'"Evalu" ens varen passar moltes coses. Varem estar a punt de naufragar per haver topat contra unes roques a les illes Açores. Un tauró monstruós ens va atacar amb les seues intencions que es poden suposar. Una forta tempesta. Però què faig! Ara em posaria a explicar-vos tot el llibre...

Hi ha il·lustracions?

Moltes. Una trentena de fotografies com a testimoni gràfic dels moments millors de la travessia.

Quines impressions teniu de la vostra estada a Barcelona?

Són un xic difícils d'exposar. Confesso que jo no em pensava que la rebuda que em féu el poble barceloní fos tan gran, tan solemne i tan

emocionant. Però també confesso que aquesta formidable rebuda va fer-me concebre algunes esperances que després no han sortit realitzades. Dintre alguns dies explicaré en un article que donaré a la premsa barcelonina unes

BLANCO

quantas impressions i les línies generals dels meus projectes.

—Es cert que tornem a marxar amb l'"Evalu"?

—Certíssim. Ara ja he abandonat definitivament la idea de restar aquí. Només espero el moment de tornar a navegar per donar la volta al món conduint el meu velar. Ara ací ja m'hi punxo. I no pocs experiències i alguns desganyos soferts en la breu estada que porto a Barcelona em fan enyorar l'alta mar tota plena d'encisos per a mi!

—I marxeu tots tres, altra vegada?

—No. Marxo només amb la nena. La meua dona es troba un xic delicada dels nervis i es quedarà a Barcelona una temporada més. Per cert que us demano que m'ajudeu a desfer un equipoc, massa generalitzat, segons el qual l'afecció nerviosa de la meua dona li ve de les emoció del viatge passat. Res menys exacte, car la meua dona ja patia dels nervis molt abans de casar-nos. Amb aquest viatge més aviat hi ha guanyat que no hi ha perdut, car els nervis volen repòs espiritual, volen solitud, i tot això ho troben en la placidesa de l'alta mar, no sempre tràgica i perillosa.

I la nena, està contenta de tornar a l'oceà?

El professor Blanco somriu tot satisfet: —Contentíssim. Totes les seves il·lusions es redueixen a navegar. S'pre diu que l'"Evalu" "és la caseta". Es valenta, no es marxa i ens anima i ens alegra l'existència les nits, quan fa bona mar, puig coberta i canta uns cançonets an- ses que pertanyen al folk-lore infant. La meua Evalu serà una dona forta decidida.

—Heu fixat ja el dia de la vostra sortida per a la volta al món?

—No us el puc dir exactament, però tinc la impressió que serà aviat, dintre del mes de gener.

—Itinerari?

—Es pot canviar, naturalment, "en cours de route" —ens diu— però en principi penso anar cap a Canàries, cap a L'Havana, Rio Janeiro i per Magallanes al Pacífic. Tinc interès a visitar els llocs més interessants, més bonics i més perillosos de les illes tropicals.

—No us fan por les febres?

—Som gent previsor: tenim un botiquí a bord que ens soluciona totes les malalties.

—La tripulació de l'"Evalu" que dirà, doncs, reduïda a vós i a la vostra nena? —preguntem per acabar.

—Es molt possible que la meua dona tingui a bord del velar un substitut masculí, el nom del qual no el devinaria mai. Si es confirma que amb nosaltres us assegurem que hi ha una sorpresa general tan intensa que tothom es fregarà els ulls per adonar-se que no es tracta d'un somni.

—Un escriptor? —preguntem al·ludint al possible tripulant de l'"Evalu".

—No. Ni escriptor ni periodista.

—Poeta?

—No.

—Escultor?

—Tampoc.

—Advocat? Artista de cinema? rendista?

—No us ho puc dir... potser ho sabreu dintre de poc...

I tot somrient irònicament, guardant amb gran serenitat el secret del misteriós personatge, el professor Blanco es retira per anar a dormir a bord de l'"Evalu", en el qual, l'endemà al matí, sortirà amb les dues valentes i admirables tripulants, camí de Mataró.

DOMENEC DE BELLMUNT

En el número pròxim. Un article de Millàs-Raurell. Possibilitats d'una Escena Bolxevista a Catalunya

Definitivament, el pròxim divendres, serà posada a la venda l'EDICIO CATALANA del llibre d'Enric Blanco

BOSTON - BARCELONA

(Es el reportatge sensacional d'una aventura única)

No ho oblideu!

humor, encara amb censura

Divagació del moment

Com Helióides des de El Sol i com Luis de Tápia des de La Libertad —proporcionen guardades perquè som modestos de mena, però cultidors de l'humorisme com nosaltres mateixos—, faríem millor de deixar la feina i de no enriestar-nos a desfer el malhumor del centor, que amb un cop de llapis pot anular tota la nostra tasca. Per descomptat que els moments no són pas a propòsit per a fer humorisme, amb uns cadàvers encara calents, i amb les presons plenes de ciutadans.

El senyor Ceballos de la Iglesia, cap de la censura de Madrid en els darrers set anys de vergonya que la Història d'Espanya registra, ha escrit un llibre del qual, quan llegit molt poques pàgines, però les suficients per adonar-nos que aquest senyor intenta defensar-se una mica de l'obra que feien els seus subordinats, i en dona la culpa a les ordres que rebia i que no li quedava altre remei que executar. Ell mateix diu: "A què treu nas, per exemple, tatar una caricatura? És que el simple fet de publicar-se una caricatura en la qual es comenta una dita d'un ministre o un pensament del President del Consell ha fet molt trontollar i caure un Govern?"

D'acord amb aquesta manera de pensar a posteriori del senyor Ceballos de la Iglesia, avui nosaltres ens adreçem al censor i li diem:

—Una mica de comprensió, senyor meu! Una mica de do de gent i de bones formes, com s'estila entre gent civilitzada! Això no és el Congo ni l'Afganistan encara! Tampoc no som digent indocuments que gansen la pedra i amaguen la mà! Som gent que paguem cidula i que signem. No ens proposem sembrar l'alarma al país com l'hereta del senyor Maura, el gran amic del senyor Cambó, que ha dit

que avui només hi ha dos camins a triar: Alfons XIII i el Soviet.

No. Nosaltres li ensenyem al duc de Maura altres camins no tan esparveradors com aquells. No es tracta pas de fer posar tremolins a les cames dels ciutadans perquè, després, no trobin altra solució que el suïcidi.

Precisament som partidaris de l'anti-alarisme. Per haver denunciat que algú amb càrrec públic es dedicava a aquesta obra antipatriòtica i anticiutadana hem merescut l'honor de tenir dos processos.

Però cadascú és lliure de pensar com vulgui. La Veu, per exemple, té el dret de denunciar que la premsa ha baixat de resultes dels darrers fets, i en canvi, d'altres, tan ciutadans com els senyors de La Veu, diuen que si la premsa ha baixat ha estat de resultes que els diaris que han tingut llibertat de parlar han dit, sabent que mentien, que a Espanya s'estava produint un moviment comunista.

Nosaltres no diem que es cerquin els especuladors, com ha fet La Veu, que ha burat el ministre d'Hisenda perquè els faci. El diner mal adquirit, i sobretot si va brut de sang, no pot fer profit als ciutadans que s'han pogut beneficiar de la tolerància governativa per difondre i pintar la situació del nostre país com abocada al caos.

En un interviu celebrat amb un periodista estranger, el Cap del Govern s'ha lamentat que a la premsa de fronters enllà hi haguessin aparegut informacions falses i exagerades dels darrers fets. Suposem que el censor ens permetrà que fem constar que nosaltres, que no som del Govern ni del règim, no tenim el control de les comunicacions ni hem dit des de la premsa

sa que el país s'estava enençant en una gran flamarada comunista.

Estem, doncs, nets de culpa, respecte de la paternitat d'aquestes noves falses i tendencioses.

Pasat demà d'acaba l'any 1930. Aquest any ha vist la fi de la primera dictadura i l'entronització de la segona. Quant a Catalunya, ha tingut la virtut de donar-nos ocasions perquè cadascú es definís. En els set anys de vergonya, es va estilar de dir que tot-hom era bon català amb tal que comprés un llibre català. Perfectament. Avui ja tenim idees més clares respecte d'aquest punt, i els catalans hem tingut ocasió de classificar una pila de gent amb la qual no voldríem anar ni al cel —com se sol dir— encara que portessin sota el braç tota la col·lecció de la Fundació Bernat Metge i la Bíblia en català per torna.

Aquest any que s'acaba, ha vist encara la furia desfermada de certa gent al darrere d'un castellat. Vint-i-cinc anys de catalanisme, han creat una consciència, és cert; però quan les masses han tingut consciència, els seus capdavanters han resultat que no s'interessaven sinó per aconseguir que els encasellessin.

A veure si l'any 1931 serà per a la gent de la Lliga —que en 1930 han fet tots els papers de l'auca—, l'any de la canya sense peix.

Nosaltres, focalistes i moros, tenim per dret aquell proverbí: Assente a la porta de casa teua i veuràs passar el cadàver del teu enemic.

I estem certs de veure passar el cadàver de l'enemic d'ací i el del d'allà.

J. VENTALLÓ

ORQUESTINA GATTZ-HARA
J. Reynés - Tapineria, 36, ter.

ESTRENES

Ara, pels volts de Nadal, cau la pluja menuda de les felicitacions interessades.

Algunes d'un pintoresc tan formidable com la que m'acaba d'oferir el meu vigilant.

"Haciendo honor al invierno el cielo se ha encapotado y al instante ha desatado a sus furias el Averno. Triste noche es en verdad noche de agua, viento y nieve nadio de casa se mueve y aumenta la soledad. Tan sólo el vigilante en tan rudo torbellino sigue estoico su camino cual nuevo Judío Errante."

Es clar que el vigilant podria parlar-nos d'una travessia de l'Atlàntic en companyia del xuxo, però avui la gesta ja no començaria ningú. Li cal igualar el "rècord" que detenta el "Judío Errante" legendarí per tal que en presentar al ciutadà encongi la cartolina zarolada aquest darrer l'esguardi de cap a peus i exclami sorprès: "¿Tot això és aquest bon home?... Madrona, Madrona, dona-li una peseta al senyor..."

"SÓC NOSTRE SENYOR..."

La conegué amb la picanoria de la soda a la boca.

Ell ja encesa la cigarreta anglesa, disposat a deixar la tebior del bar.

Eren les vuit del vespre.

I marxà darrera d'aquella dona "perquè sí", com era habitual en ell.

La dama caminava lleugera. Rambla de Catalunya amunt, feien via a deu passes de distància.

El monument a Claver els aturà:

"I viu molt lluny, vostè, senyoretat?"

"Miri. Ací prop. Mallorca, 333, segona, segona. Si vol pujar a reposar un moment, parlaré..."

Ell, precisament propietari de la casa —no coneixia la nova llagatera—, tingué una idea clara del que representava acceptar l'ofertament. Mesurà tot seguit les conseqüències. Es veié el pis llagat de franc per una llarga temporada, el compromís, les ungles de la seva dona, l'argues i triàngulars, etc., etc.

"Li sembla bé demà a les quatre davant del Liceu Sentiria ara, en aquesta hora desovinent..."

A les 10 de la tarda, l'endemà, dins una cambra de "sàrie", ell comprégué que aquella dona no era ja la dona del bar... Qui sap si degué a mancar-li aquell gest únic que posa la picanoria de la soda en la faç d'una dona grisa, ella ja no era la d'ahir...

I sentí tota l'angúnia d'un contacte sense justificació. La veia isolada, separada d'ell per un vidre rugós. Com les flors de roba de sobre la consola.

Per altra part, indolent de mena, no se sentia amb forces per fingir, i optà per deixar-se anar amb quants i barret sobre el llit tant llarg com era, simulant l'aparició fulminant d'una estranya malaltia. Alçada la cama, el sacseja, el besa inlassablement, li fa aire amb el capell.

Ella no comprén... no podia mai pensar... tan alt i groc... Déu meu!

De sobte, amb veu de l'altre món, ell comença: "Sí... sí... segona... segona... ja hi sóc... Obre la porta... Grinyola, oi?... més... més... ara..."

Cuba sota la dictadura

Una informació interessant

Del seu corresponçal a Cuba. "El Sol" ha publicat la carta de l'Havana —actualíssima— que donem traduïda a continuació:

"Els fets que vénen succeint-se a Cuba, en aquestes darreres setmanes han sorprès a tirans i troians. Es féu dependre la solució de l'aguda crisi política del país —pels elements governamentals i les forces de l'oposició— de la celebració de les eleccions monstruosament falsades que la 'Hei' electoral burlada assenyalava per al dia primer de novembre.

El general Machado, vivint de les casernes i rebent l'acatament dels soldats, exclamava: "Se celebraran! Se celebraran! Se celebraran!" Els caps de l'oposició que, per al fi comú d'aconseguir l'ansiat canvi de Govern, tenen darrera d'ells tota la nació, adhuc els funcionaris públics que no vesteixen uniforme, pregonaven: "No se celebraran! No se celebraran! No se celebraran!"

La tensió nerviosa augmentà en arribar la data en què havia de consumar-se la vergonyosa farsa que ha embuat de llot, definitivament, moltes figures. Podria dir-se que puja de punt en les hores que precediren la comèdia anti-democràtica en què participà un vint per cent dels electors i va resoldre's en una crisi de descoratament, estesa per tot el país en transcórrer el dia 1 de novembre sense la més petita guspira revolucionària, mentre l'Exèrcit ostentava tots els mitjans ofensius i defensius enfront del poble indefens.

Aleshores, quan tot semblava haver arribat a una solució de força incontestable i de ràbia impotent, aleshores fou quan sorgí el conflicte inesperat, la topada formidable, l'instant crític del Govern machadista. Els estudiants universitaris, engrullonats, maltractats, aixaiats per haver estat els primers a endevinar les tendències del Govern, i que l'afrentaren fa ja quatre anys, foren provocats impremeditadament davant la indigna, complença d'un ministre d'Instrucció pública, prest a l'acatament als que manen i d'un rector sense capacitat ni energia, i allà sorgí el problema insoluble del machadisme, de transcendència encara inquantable.

Es clar que quelcom així hauria tenut un observador mitjanament llest en contacte amb els alumnes opressos durant tres anys; però ni el flamant ministre Ayerhoff, ni el seu "alter ego", el rector Martínez Prieto, ni els seus acòlits, foren capaços de prevenir-ho. És possible que Alfonso Hernández-Cata, portador del missatge dels estudiants espanyols, llegit davant els alumnes de la Facultat de Dret en el seu darrer i recent viatge a Cuba, recordi l'estat d'ànim de la gent que va escoltar-lo i va aplaudir-lo aquell amb aquest motiu en un mití:

"Silenci. Ella no gosa ni respirar. Tancat el finestrell... el vidre trencat... Veig el menjador... Els angolets del sostre..."

Verge santa! Però, ¿qui és aquest home? Si és dins de casa meua, si sembla que hi camini! Calla! Vigila la rajola del rebedor... És belluga..."

I ella, sentint-se ja dins un món sobrenatural, oblidant el mòbil de la "rencòntre", cau de genolls i demana plorosa, mística, plena de respecte:

"Diga'm, pel que més vulguis, qui ets tu, qui ets?"

I el plaça respon amb veu encara més pregona, rígida, llarg com un Sant Pau:

"Sóc... Nostre... Senyor..."

Per la Rambla la gent es girava al pas d'una dona que morava en sigues-zagues amb els ulls fora del cap, els cabells en desordre i el portamonedes entre les dents, topant amb els platons del passeig...

Encara avui, quan es retroben pel carrer, se li agenolla al davant, com si passés el còmbregar...

CARLES SINDREU I PONÇ 1930.

inoblidable. Ell podria explicar-se l'explosió d'ira reconcentrada, d'ansies insatisfetes, d'anhel de justícia, de jutjar el tot pel tot, que mostraren, no ja solament els alumnes dels Instituts, de les Escoles Normals, de les Escoles de Comerç, de les d'Arts i Oficis, d'Instrucció primària, per enfrontar-se amb el Govern i batre's amb els seus agents.

Senyoretas alumnes de la Universitat, de les Normals i dels Instituts, espallats amb espallita junt amb llurs companys, no vacilaren davant de les garrotades, els cops de sabre i els disparats de la policia a tota la República. La noia que queia ferida tenia tot seguit una altra que la substituïa, i un company que, amb projectil improvisat, la vençes.

Els nens de les escoles privades que mantenen els centres regionals espanyols també anaren a la lluita i sofriren persecucions, pressió i mals tractes, amb coratge digne de remarcar. A Santiago de Cuba el moti aconseguí proporcions molt serioses: en donen fe els bustos del governador provisional i de l'alcalde, destruïts i el del general Machado, desfigurat a cops de martell pels joves iconoclastes que no tenien a mà els "originals".

Finalment, després de diversos dies de lluites, el Govern suspengué les garanties constitucionals i envia tropes de les tres armes a restablir l'ordre. Així quedà establerta una legalitat fictícia, una "pau armada" que durà mentre imperi la força, perquè els estudiants, als quals va oferir-se la pau amb la prometença (simptomàtica greu en Govern d'aquesta mena) d'accedir a les demandes que havien formulat feia diverses setmanes, van exigir la condicional del restabliment de la Constitució de 1901, canviada per mitjans il·legítims, i la restauració de la qual significava l'acabament del Govern machadista i del "seu" Congrés.

Així les coses, no hi hagué avinença i persistí el conflicte.

Els estudiants rebutjats, indignats, la imputació de connexions amb els caps de l'oposició, molts d'ells polítics gastats, amb Moscou i fins amb el Nunci. I diuen la veritat, segurament. Els morts i els ferits en les distintes topades dels dies passats sempre foren entre gent menor de trenta anys. Un dels caps dels estudiants de Matanzas, que també se sumaren amb calor al moviment de protesta, és fill del ju-

risconsult Diego Vicente Tejera, fiscal de l'Audència provincial i addicte al Govern.

Aquestes divergències, tan honroses per a la joventut cubana, han estat freqüents en els dies que vivim. Els nens, els adolescents, els joves encara en tutela, han assumit les actituds que no van veure en els caps de família i que haurien estat salvadores preses en la seva oportunitat pels homes de responsabilitat que han vingut plegant-se a totes les arbitrarietats.

La commoció que ha sotraguejat Cuba amb els successos relatats i que han costat víctimes, exilis, dies de presó, etc., ha revelat que hi ha reserves magnífiques de vida digna, de propòsits cívics, en la joventut cubana. Han servit també per enterrar falses reputacions en el mateix llot d'on s'havien aixecat.

El poble ha boicotejat els bitllets de la Loteria per reduir per la fam els personatges venals que detenten col·lectories.

No ha estat dels fets menys significatius el de l'actitud de la Premsa cubana, amb excepció del "Diario del Palacio", en què ha vingut a culminar el que fou període de brillant història. Els grans diaris i les més importants revistes s'han negat a acceptar la prèvia censura inconstitucional, adhuc sense garanties constitucionals, per una anomalia curiosa de la nostra Carta Fundamental reformada. El Govern es resisteix a decretar la censura, amb un esdrupol legal inexplicable en ell, i pretén que de bona gana s'hi sotmetin les distintes publicacions que compten amb influència sobre l'opinió. El "Diario de la Marina", "El Mundo", "El País", el "Diario Español", "La Semana", "Karikato", "Carteles", "Bohemia", "Social", "Sucesos", "Mercurio" i altres periòdics, no es publiquen.

El degà "Diario de la Marina", que està al compliment el seu primer segle d'existència, no havia topat mai amb una situació de violència semblant, ni en els dies difícils en què, canviada la seva política tradicional, advoca per l'autonomia, ja a l'acabament de l'època colonial.

Entretenint, uns pocs venedors, sense civisme de venedors, que també hem vist ara, criden davant la indiferència general el que fou "Heraldo de Cuba", rebut "a la brava" pels funcionaris públics i pels comerciants espanyols, sense que se'n adonin els que havien d'emparar aquests darrers.

Hayana, 23 novembre 1930.

Una taula no és completa si hi manca l'exquisit licor

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

ANIS DEL MONO
VICENTE BOSCH-BADALONA-ESPAÑA

d'una generació a l'altra sempre doll inesgotable de vida i energies

LES VOSTRES FORCES LA VOSTRA POTENCIA CEREBRAL ELS VOSTRES NERVIS SEMPRE GARANTITZATS AMB EL

TONIC NERVIOS CERA

De venda a les farmàcies.

LABORATORIS CERA · S.A.
VICO 16 i NEGREVERMI 15, 17, 19 BARCELONA

reflector

Lluís Bello, les campanyes del qual a favor de l'escola pública tothom coneix, baldament no sigui més que per referències, ha reseguit darrerament les de Catalunya, les quals no li han produït una impressió millor ni pitjor que les de la resta de la Península.

Seu d'Urgell hi ha 93 capellans i un sol mestre i una mestressa nacionals. Olot, amb vuit mil habitants, es troba en les mateixes condicions. Els Ajuntaments de Girona i de Lleida consideren l'ensenyament, el mateix que els de Càceres i Lugo, com una càrrega municipal. A la província de Barcelona l'ensenyament primari està com a la de Burgos. A la de Lleida, pitjor que a Zamora. A Girona, pitjor que a Avia i Logroño. A Tarragona, com a Ossa i pitjor que a Oviedo. Per què se guir?

Gairebé tots els diaris han reproduït fragments de l'oportunitat article de "La Paraula Cristiana", en el qual es combat el concepte que tenen de l'ordre les anomenades classes conservadores i "algunes" (molts, segons nosaltres) catòliques. "El Debate", que pel que es veu no ha tingut coneixement de l'article fins i ha estat reproduït per un diari d'esquerra dels que es pu-

vergadura com la dignificació de l'escola, reconeix Lluís Bello, fou planejada per l'Ajuntament de Barcelona l'any 1917, però detinguda violentament l'any 1923 per la dictadura, ens ha estat possible en 1930 contemplar en el mateix estat que en 1917 l'arxiepiscopat barcelonès volia, i vol, substituir.

Davant l'hostilitat de la Lliga i dels majors contribuents, podríem afegir fonsamentament nosaltres.

El senyor Gabríel Maura ens ha fet l'honor d'emetre opinions polítiques darrere les planes del diari "A B C". (Cal no confondre l'"A B C" diari amb l'accedari. L'accedari sol ésser utilitzat general-

ment, per a instruir les persones.) El senyor Maura ens ve a dir, en resum, que qui no vulgui per rei D. Alfons XIII, s'ha de tornar comunista.

Am campanyes com aquesta del senyor Maura (D. Gabríel), el comunisme farà nombrosos adeptes.

Sembla que Josep Pla passa actualment per una d'aquelles crisis espirituals, característiques en ell.

La d'ara, però, és tan aguda, que l'home ha arribat a pensar anar-se'n a Amèrica i allunyar-se definitivament de Catalunya. Sembla que el magnífic Eugenio d'Ors no ha temptat l'empordanès del barret bmoñ.

Tanmateix, les males llengües asseguren que el que passa és que Josep Pla està molt enfadat amb el senyor Cambó perquè triga tant a formar govern.

S'assigura que els senyors Cambó i Gabríel Maura no estan gens bé de relacions amb el general Berenguer. Sembla estrany, no?, però sembla que aquesta vegada és veritat.

Què ha passat? Ben bé no se sap, però es diu que abans de marxar cap a París —en aquest darrer viatge— el senyor Cambó va escriure una carta al cap del Govern dient-li que prou, que ja era qüestió d'acabar d'una vegada amb els gabinets militars, i fer govern a base exclusiva d'hommes civils.

I, encara més, que s'havia d'anar a eleccions immediatament, a condició que les primeres a celebrar havién d'ésser les municipals.

Sembla que aquest parer —tan semblant al del senyor Romanones— no ha acabat de convèncer el general Berenguer, i que les coses no

rutllen prou fines entre el líder català i el comte de Xauen.

La Lliga Regionalista ha refermat aquesta dies —una vegada més— la seva indiferència absoluta (en el terreny de la doctrina, és a dir, de les abstraccions) davant el dilema del règim.

Si vinguessin, doncs, aquelles eleccions que la Lliga desista tant i —sempre en el terreny de les hipòtesis— els regionalistes obtinguessin actes, ja saben què han de fer els representants d'aquest partit en plantejar-se el debat constitucional: VOTAR EN BLANC.

Ciutadà: Si no intervens, sis-cents infants de Barcelona es quedaran sense Escola.

T. S. F.

El règim transitori de la ràdio-difusió al nostre país

En el R. D. de 19 del mes que som, que fou publicat a la "Gaceta" del 20, i en el qual es fixen les bases del règim transitori que ha de regular l'establiment i explotació d'estacions radiodifusores dins l'Estat espanyol, hi ha una "Base onzena" que textualment diu:

"Els recursos que podran percebre els concessionaris de les estacions, seran:

Primer: Les quotes voluntàries o subvencions.

Segon: L'import dels anuncis, que com a màxim seran cinc minuts per hora de servei, no essent acumulables els minuts no utilitzats en cada hora d'emissió.

Tercer: Les quotes obligatòries que s'imposin, en la forma i quantia que es determini."

No cal ponderar la importància d'aquest apartat segon de la base onzena transcrita. Només podran donar-se 5 minuts d'anunci sobre cada 60 minuts d'emissió. Les emissores exclusivament creades per a obtenir un rendiment de la propaganda per ràdio, no tindran pas vida amb la nova regulació del servei de radiodifusió.

Avui, llur base primordial és l'anunci, i el pretext és la música, una música de discos que no costa cap diner la major part de les vegades.

Demà caldrà espavilar-se a omplir amb quelcom més que amb discos els 55 minuts d'emissió indispensables per a tenir el dret de donar 5 minuts d'anunci.

No fa pas gaire que Les de Forest, dit "el pare de la radiodifusió" a causa d'haver estat l'inventor de l'audició de tres electrodos, pronunciava un discurs que era una diatriba formidable contra la difusió d'anuncis per ràdio. Les de Forest iniciava, amb la seva veu autoritzada, la batalla contra la mercantilització d'aquest gran element de cultura que és la ràdio, per alliberar-la de la mort que l'amenança si se la deixa que continuï en mans dels que la volen simplement exprimir amb finalitats mercantils.

En aquest pla transitori es distribueixen les 6 ondes reservades a l'Estat espanyol amb caràcter exclusiu, per acord internacional, així:

Emissora de Castella 424 metres.
Emissora de Catalunya 368 metres.
Emissora de València 349 metres.
Emissora d'Andalusia 268 metres.
Emissora de Galícia 251 metres.
Emissora de Bascònia 229 metres.

Es a dir, l'onda de Unió Radio Barcelona és assignada a València, la de Unió Radio Catalana a Andalusia, i la de Ràdio Associació a Galícia. I Catalunya tindrà una emissora de 30 kilowatts amb onda de 368 metres.

Hi ha un punt, però, que és el més greu d'aquest R. D. i que pot arribar a impossibilitar, segons com vagin les coses, que la radiodifusió prengui la volada que necessita i que tota els ràdio-olents desitgen. Aquest punt és el contingut en la "Base addicional" del R. D. i diu:

"a) Les actuals estacions de Radiodifusió, seguran funcionant com avui fins a l'adjudicació del Concurs definitiu, mentre no s'installi una altra estació en la mateixa localitat, adaptada al règim transitori aprovat.

b) Quan, per conseqüència del projecte d'instal·lació d'una emissora radiodifusora en les condicions establertes en aquest règim transitori consideri la Junta Tècnica i Inspectora de Radiocomunicació que hauran de suspendre llurs emissions algunes de les estacions actualment autoritzades o continuar amb caràcter supletori en les hores que es fixaran o radiar utilitzant una onda comuna, en les bases del concurs es farà constar la compensació en els casos en què hi hagués lloc, compensació que haurà de pagar l'adjudicatari al propietari de l'estació, tenint en compte les condicions de l'autorització que tingui

Alegria a totes hores

No hi ha llar completa sense un d'aquests moderns i perfectes aparells

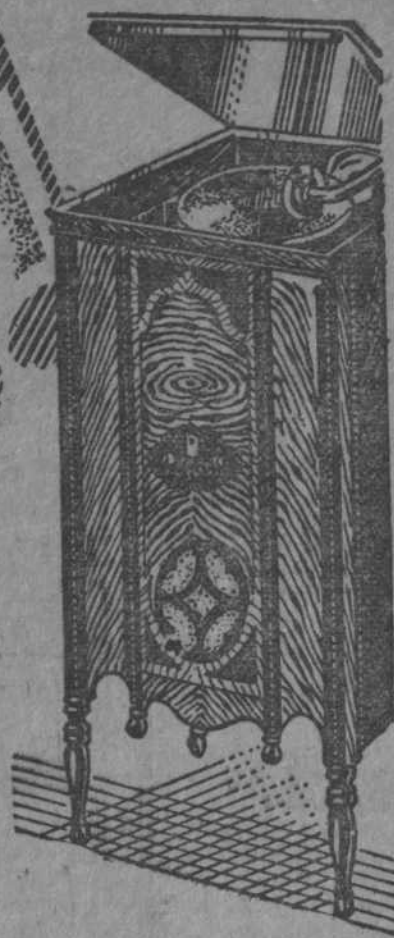
La reproducció del so és quelcom de meravellós.

EL MOBLE ES SÒLID I ELEGANT
TOT EL FUNCIONAMENT ELÈCTRIC
VEGEU-LO I COMPAREU-LO,
SENSE COMPROMIS

ATWATER
KENT RADIO-FONOGRÀFO
Diputació, 234 - Barcelona
AUTO-ELECTRICITAT

BARCELONA - VALENCIA - SEVILLA - BILBAO - ALACANT

Moët & Chandon

XAMPANY
Agent general
concessionari per a Espanya

EPERNAY (Franga).—Casa fundada en 1743

La fama mundial i dues vegades secular d'aquesta marca és deguda a la immillorable elaboració dels vins emprats i que culen a les seves immenses vinyes.

TH. BAILAC -- Llúria, 86 -- BARCELONA

concedida per a les seves radiacions; i en el cas de desacord entre ells, es practicarà un peritaje oficial per personal lliurement designat per la Presidència del Consell de Ministres."

Aquest és el punt més greu d'aquest R. D. Les actuals estacions de l'empresa mercantil Unió Radio S. A., poden demanar una quantitat determinada com a compensació per a fer-les plègar. I la peritació que

faci en cas de desacord, un perit de la Presidència del Consell de Ministres és la que ha de valer. De moment ens limitem a assenyalar el fet. Un altre dia el comentarem extensament.

REGAL

us ofereix uns nous discos, darrerament impressionats

LKX-3025. La mort de l'escola.
La Santa Espina, per

Emili Vendrell

LK-4019. Molinos de viento (serenata).
Los Cadetes de la Reina, per

Marcos Redondo

LK-4018. Cantos de España (J. Albeniz), per

Ricard Vinyes
PIANISTA

i el disc de gran èxit
DK-8225.

"Mazurka de los Paraguas",
Lo Siento (Havanera)
(per piano de maneta)
Meravella d'impressió

Un disc colossal que tot hom ha de comprar

Produete de la

Columbia
Graphophone C.
S. A. E.

Taller de

MOBLES ANDREU

DE
Andreu Blagosiera

Mobles d'estil, luxe i
econòmics a
l'ENGROS I DETALL

Canuda, 21
telèfon 19935

REIS

JOGUINES, ARTICLES PER A ESPORTS

Articles per a Presents : Ganiveteria : Articles de Pell i per a
fumador : Armes de saló : Objectes damasquinats

BERISTAIN

Ferran, 1

Rambla de les Flors, 12

Les Cases Cinematogràfiques de Barcelona feliciten els seus clients i amistats

Hispano American Films S. A.

Pel·lícules "UNIVERSAL"

València, 233 — Tel. 70351

Balart i Simó

COMERCIAL FILMS

Compra, venda i lliguer de pel·lícules :: Produccions escollides de les millors marques

Aprofita aquesta avinentesa per recordar-vos que pròximament s'estrenarà "PRIM", producció històrica basada en la gloriosa i tràgica gesta del general català.

— Telèfon 72592 —
ARAGO, 249 BARCELONA

RENACIMIENTO FILMS

CINEMATOGRAFIA

CASA CENTRAL SUBCENTRAL PER A CATALUNYA
Sant Marc, 42 ARAGO I BALEARS
MADRID Aragó, 219 BARCELONA

EXCLUSIVES

TORRES

València, 234 - Tel. 77015 Leganitos, 13 - Tel 15221
BARCELONA MADRID

COLISEUM

EL SALO ARISTOCRATIC PER EXCEL·LENCIA, DESITJA UN FELIÇ COMENÇAMENT I ACABAMENT D'ANY AL PUBLIC BARCELONÍ. COSA FACILMENT ASSOLIBLE PER ALS QUI EL FREQUENTEN

Cinematogràfica Almira

Recorden que aquesta marca és la distribuïdora de produccions tan belles com: "DELIKA TESSEN", "MAMBA", "LA MUCHACHA DEL VOLGA" i "TRES DE CABALLERIA"

La felicitat està en cadascú de nosaltres, i l'Art Cinematogràfic en reunir les seleccions dels pobles, la fa colectiva...

SOMBRAS DE GLORIA

Josep Bohr - Mona Rico
Ricard Cayol
Parlada en espanyol
Argument entusiasmador

ASI ES LA VIDA

Josep Bohr - Lolita Vendrell
Della Magnán
Parlada en espanyol
Assumpte amè i sentimental

CINOPOLIS

Imperio Argentine
Comèdia parlada en espanyol
de la qual es parlarà

LOS DOS MUNDOS

Mary Glory - Maxudian
Jean Muret
Apassionant obra de tesi,
parlada en francès

I totes són de superproduccions pertanyents a les famoses

SELECTIONS GAUMONT

DIAMANT BLAU

(fora de programa)

potser igualades

però mai su

Paramount Films, S. A.

Casa central

Passeig de Gràcia, 91. Telèfon 73003

BARCELONA

Cinematogràfica Astrea, S. A.

Aparells sonors Orphee-sincronic

Edició i venda de pel·lícules

Explotació de salons d'espectacles

Rambla Canaletes, 6 - Barcelona - Tel. 12833

Importacions cinematogràfiques

RICARD FERRER

Telèfon 1362

BARCELONA

Aragó, 252

Príncipe Films, Sdad. Ltda.

Aragó, 249

BARCELONA

F. TRIAN, S. en C.

Consell de Cent, 261

Distribuïdor de

BARCELONA

"ME PERTENECES"

Primera creació parlada de Francesca Bertini

"FILMS PINOT"

PELLICULES PER A PARTICULARS

de 16 mm. Gran stock propi per a aparells AGFA, KODAK, KINO, VICTOR, DUOGRAFF i d'altres

Llogers econòmics: JOSEP PINOT

València, 227 - Telèfon 70763 - BARCELONA

LABORATORI
CINEMATOGRAFIC

Rosselló, 255 - T. 73554
BARCELONA

TRILLA

atge de positi
MOVIETON